

Hydrobiologia na III Zjeździe Towarzystwa Biologicznego Niemieckiej Republiki Demokratycznej

W dniach 1—5 października 1965 r. odbył się w Erfurcie III Zjazd Towarzystwa Biologicznego NRD. Pierwsze dwa dni Zjazdu wypełniły obrady plenarne poświęcone głównie sympozjum pt.: „Problemy cytoplazmy“, w ramach którego wygłoszono 4 referaty. Poza tym na obradach plenarnych omówiono sprawy organizacyjne Towarzystwa oraz O. Schwarz wygłosił referat pt.: „Kontrasty florystyczne Turynгии“, będący jakby wprowadzeniem do odbywających się w trzecim dniu Zjazdu wycieczek naukowych. Dwa ostatnie dni Zjazdu poświęcono obradom w 6 sekcjach, na które dzieli się organizacyjnie Towarzystwo: 1) Genetyki i hodowli, 2) Hydrobiologii, 3) Mikrobiologii, 4) Fizjologii i biochemii roślin, 5) Botaniki, 6) Zoologii.

Przewodniczącym obrad sekcji hydrobiologii był prof. dr T. Schröder. Tematem obrad były zagadnienia określone ogólnym tytułem: „Drogi uchwycenia bioaktywności zbiorników wodnych“. W ramach tego tematu wyróżniono 3 grupy problemowe: I — Metody socjologiczne — użycie testów dla oceny czynników ograniczających produkcję; II — Produkcja i import substancji organicznej — odbudowa; III — Biomasa — składniki budulcowe. Pierwszy dział obejmował 6 referatów, z których pierwsze cztery miały charakter bardziej ogólny i oparte były przede wszystkim na przeglądzie najnowszej literatury światowej, natomiast dwa ostatnie zawierały głównie wyniki badań własnych referentów. W referatach przeglądowych omawiano problemy saprobowości (W. D. Beer), troficzności (E. Höhne i H. Klöse), liczebności organizmów (D. Uhlmann) i zastosowania metod statystycznych w badaniach produkcji (W. v. Tümpling). Odrębny charakter miały dwa referaty związane z zastosowaniem glonów jako testu produktywności zbiorników wodnych. W. Braune w referacie pt.: „Zwiększenie ilości fitoplanktonu w rurkach zaopatrzonych w filtry membranowe“ przedstawił wyniki 30-dniowej ekspozycji fitoplanktonu izolowanego w tych naczyniach, w warunkach naturalnych. R. Hedlich wykazał na podstawie przeprowadzonych doświadczeń wartość *Haematococcus* jako organizmu wskaźnikowego produkcji różnych zbiorników.

W następnym omawianym dziale zagadnień („Produkcja i import substancji organicznej“) zagadnieniom badania produkcji pierwotnej poświęcone były 2 referaty. H. Hübel omówił badania przy zastosowaniu C^{14} w różnych troficznie zbiornikach, W. Müller — metodę jasnych i ciemnych butelek, porównując produkcję na różnych głębokościach. Metody badania stosunków tlenowych w zbiornikach były treścią referatów Ch. Legler („Zawartość tlenu i potencjał oksydoredukcyjny“) oraz K. Mädler („Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu“). Ch. Legler omawiając krytycznie stosowane obecnie metody oznaczania zawartości tlenu, za najdogodniejszą uznała metodę elektrolityczną. Autorka omówiła i wyjaśniła na kolorowych przezroczach stosowany przez siebie zestaw do wykonywania analiz chemicznych w terenie. Wyniki badań nad osadami jeziorowymi przedstawiono w 2 referatach. E. Höhne i E. Odrich badali zmiany sezonowe w osadzaniu się substancji organicznej w jeziorach, na tle liczebności i biomasy planktonu; I. Rühle w referacie pt.: „Aktywność osadów“ omówiła wyniki badań nad intensywnością działania bakterii (m.in. rozkład celulozy) w różnych troficznie zbiornikach. Zagadnienie kwasów humusowych i metod ich badania było tematem referatu R. Obenau.

W następnym dziale zagadnień ujętych ogólnym tytułem „Biomasa“ omówiono aktualnie stosowane w NRD metody ilościowego pobierania i opracowywania prób: planktonu (G. Heynig), makrobentosu (G. Mothes), fauny wód płynących (M. L. Albrecht), mikrobentosu (H. Klapper i M. Schlüter) i bakterii (H. D. Babenzien). Referaty omawiające odpowiednie urządzenia ewentualnie modyfikacje różnych aparatów ilustrowano kolorowymi przezroczami i wykresami.

W dziale dotyczącym składników budulcowych omówiono następujące zagadnienia: białka (P. Blažka z Pragi i H. Boje), chlorofil (H. Boje), węglowodory i tłuszcze (P. Blažka), węglany i chemiczne zapotrzebowanie tlenu (B. Meissner), azot (K. Huhn i G. Schach) oraz fosfor (P. Vogler).

Już powyższe krótkie zestawienie pozwala zorientować się, że w hydrobiologii w NRD kładzie się szczególny nacisk na badania oparte na analizach chemicznych i biochemicznych. Stosunkowo niewielki procent stanowiły referaty związane z liczebnością czy biomasą organizmów zwierzęcych i roślinnych. Metody stosowane dla ich określenia były przeważnie dosyć prymitywne, podczas gdy w badaniach chemicznych posługiwano się najnowszą aparaturą. Podkreśleniem ważności tych problemów było również zaproszenie jako referenta naukowca z Czechosłowacji. Oceniając Zjazd od strony organizacyjnej należy podkreślić ogromną punktualność, z jaką zaczynały się i kończyły referaty i dyskusja. Utrzymywano ją w ciągu całych obrad, mimo że zmiany sekcji przez uczestników należały do rzadkości.

A. Stańczykowska